

NVE

Konsesjonsavdelingen
Seksjon for vassdragskonsesjon

Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

att: George Nicholas Nelson

Trondheim 22.03.2017

Ref.: saksnr. 201203836:

Saksinnspill fra Samsjøen hytteforening vedr. «Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringene og overføringene i Lundesoknavassdraget i Midtre Gauldal og Melhus kommuner i Sør-Trøndelag».

Samsjøen hytteforening ble formelt stiftet den 1.11.2016 etter mange år som uformell sosial hytteforening. Den formelle etableringen kommer i all hovedsak ut fra vår felles (omfatter ca 50 hytter ved Samsjøen) bekymring for den vannkraftregulering som Samsjøen blir utsatt for fra år til annen. Vi registrerer at det med brev av 09.12.2016 fra NVE til områdekonsesjonæren TrønderEnergi Kraft AS (heretter TEK) er åpnet for en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven for Lundesoknavassdraget – med sentralt fokus på reguleringen av Samsjøen. TEK har nå en frist til 05.06.2017 med å lage et utkast til revisjonsdokument, og Samsjøen hytteforening ønsker herved å komme med sine synspunkter og innspill til dette.

Med bakgrunn i krav fra Midtre Gauldal kommune i saken (fra 2012) med fokus på vannkraftreguleringens virkning på fiskebestanden og bunndyrfaunaen, samt EUs rammedirektiv for vann (Vanndirektivet) og den norske vannforskriften, bør vilkårsendringen det nå legges opp til føre til en endring av dagens praksis for reguleringen av Samsjøen. Konsesjonene for reguleringene i perioden 1923 – 1974 er gitt i en tid med vesentlig mindre fokus på miljø enn i dag. Det er på tide at en ved denne vilkårsrevisjon legger vekt på miljøforbedrende tiltak!

- I NVE-rapport 49/2013 «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022» vises det til viktige og prioriterte miljøtemaer som skal belyses ved revisjon av konsesjonsvilkår:

a. Fisk og fiske

b. Øvrig naturmangfold

c. Landskap og friluftsliv (inkl. reiseliv)

- a) – I rapporten omtales Lundesokna og Samsjøen spesielt. Her fremheves at fiskebestanden i Samsjøen trolig er sterkt påvirket av lav vannstand om sommeren. Det er noe vi som fisker i Samsjøen kan bekrefte! Bunnfaunaen i strandsonen blir utarmet ved at store områder tørrlegges hver vinter, og dette gir lave tettheter av bunndyr å beite på for ørreten i sommerhalvåret. For røya sin del ligger stordelen av gyteområdene (grunner) på land (!) i gyteperioden. Men kunnskapsgrunnlaget om fiskebestanden i Samsjøen i dag og miljøkonsekvensene av vannkraftreguleringen er begrenset. Det bør utarbeides dybdekart for Samsjøen for å kartlegge tørrleggingsgrad og produksjonsforhold før/etter regulering, samtidig som dybdekart ved aktuelle vannstander er nyttig også for fiskere sommer og vinter (hvor er vannet under isen?). En fiskebiologisk undersøkelse med et prøvefiskeresultat er et velegnet utgangspunkt for å finne miljøvirkninger av vannkraftproduksjonen, utvikle en kultiveringsplan

Samsjøen hytteforening

og tilpasse tiltak for å optimalisere miljøforhold og fiskebestanden i Samsjøen. - Hvordan vil TEK gå frem for å dokumentere dette?

- b) – Det er et skogvern (naturreservat) rundt store deler av Samsjøen. Her kan det altså ikke hugges/tas ned trevirke. Rett utenfor torvkanten kan TEK regulere vannstanden mellom høyeste (HRV 486,7) og laveste (LRV 473,0 moh.) regulerende vannstand som de vil, eller som de selv uttalte sist sommer; «det er det kraftprisen på kraftbørsen som avgjør»). - Hvordan vil TEK dokumentere innvirkningen på øvrig naturmangfold i forhold til dette?
- c) – Det er mange hytter i området ved Samsjøen, noen av disse nås også kun med båt i sommerhalvåret (svært tungvint ved lav vannstand). Det drives fritidsfiske i sjøen. Pilgrimsstien går gjennom området og har fått økt bruk de siste årene. Samsjøen med Rensfjellet er det nærmeste høg fjellsområdet til Trondheim, og dermed et populært utfarts- og rekreasjonsområde. – Hvordan vil TEK si at deres regulering av Samsjøen tar hensyn til disse forholdene og verdiene? Er reguleringen helt uten påvirkning på landskap og opplevelsesverdier?

Selv om ikke HRV og LRV kan revideres, kan måten magasinet reguleres på endres. Samsjøen hytteforening er opptatt av at en ved denne revisjonen innfører en «sommervannstand», altså at vannstanden skal ligge på et bestemt nivå i bestemte perioder. Etter avvikling av «vårflommen» bør områdekonsesjonæren dermed pålegges å drifte Sama kraftverk slik at en oppnår en bestemt vannstand så tidlig som mulig, og at en fra eks. 1. juni og videre fremover må forholde seg til denne. Om denne skal være 1 meter eller 2 meter (eller annen vannstand) under HRV tar vi ikke eksakt stilling til. Vi har forståelse for at TEK ønsker minst mulig krafttap (flomtap/ved overløp), men en drifting av kraftstasjonen på en normalt høyere vannstand gir også større uttak av kraftmengde enn ved en langt lavere vannstand som hytteeierne ofte opplever i dag. Kart som viser utbredelsen av vannspeilet ved ulike vannstander bør derfor utarbeides – da får en et bedre bilde av hvilken ulempe de ulike nivåene påfører miljøet, grunner i sjøen (med hensyn til bunndyrsbestand), avstand fra naust til vann, vansker med båtutsetninger, ferdsel i strandsonen osv.

Nedstrøms Samsjøen ligger en tørrlagt elv... Vi har ikke fremført argumenter for en minstevannføring her (noe som ville medført et krafttap), men noen miljøforbedringer i form av noen oppbygde terskler hadde vært gode miljø- og fiskeforbedringstiltak for «Sama» som elva heter (også kjent som «Øver-Sokna»). Dette var, før byggingen av Sama kraftverk, den viktigste gyteelva for ørretbestanden i Håen.

Vi ser frem til at revisjonsdokumentet blir utarbeidet og håper med dette at våre innspill til hva som bør undersøkes bedre, og vurdert endret, i konsesjonene som berører Samsjøen, blir tatt til følge. Samsjøen hytteforening ber derfor om å bli en høringspart når revisjonsdokumentet sendes på offentlig høring.

Med vennlig hilsen

Knut Aspås

Styreleder Samsjøen hytteforening